

ทักษะดิจิทัลและนวัตกรรมของคนไทยในยุค AI จากผู้ใช้ สู่ผู้สร้าง

รศ.ดร. อีรยุทธ โหระนนท์

Associate Professor, SIIT, Thammasat University

CoE: Digital Earth & Emerging Technology (DEET)

Hub of Talents in AI and Innovation Next (AI-NEXT)

teerayut@siit.tu.ac.th

วันพุธที่ 2 กันยายน 2569 • มหิดลสิทธาคาร มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

การประชุมวิชาการประเพณี มหิดล-กองทัพเรือ-ธรรมศาสตร์-เกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 27

จุดเริ่ม

โลกไม่ได้แค่ “ใช้” AI แต่กำลังถูกออกแบบใหม่ทั้งระบบ

AI ไม่ใช่แค่เครื่องมือที่ช่วยให้เราทำงานเร็วขึ้น
มันกำลังเปลี่ยนวิธีคิด วิธีทำงาน และโครงสร้างของเศรษฐกิจ สังคม และการบริหาร
ประเทศ

● เทคโนโลยี

เปลี่ยนเร็วกว่าที่เคย

● สังคม

ต้องปรับตัวตาม

● เศรษฐกิจ

กำลังพลิกโฉม

● ประเทศ

ต้องพร้อมรับมือ

คำถามสำคัญของประเทศไทย

เราจะเป็น “ผู้ใช้เทคโนโลยี” หรือ “ผู้สร้างคุณค่า” ?

คำตอบไม่ได้อยู่ที่ตัวเทคโนโลยี — แต่อยู่ที่ทักษะ วิธีคิด
และวัฒนธรรมการเรียนรู้ของคนไทย

FRAMEWORK

7 ทักษะของคนไทยในยุค AI

1

AI & Digital Literacy

เข้าใจ ใช้ และตรวจสอบ AI

2

Data Literacy

อ่านข้อมูล แปลความ ใช้
ตัดสินใจ

3

Systems Thinking

มองภาพรวมและความ
เชื่อมโยง

4

Creativity & Innovation

คิดใหม่ ทดลอง แก้ปัญหาจริง

5

Entrepreneurship Mindset

เริ่มเล็ก เรียนรู้เร็ว สร้างคุณค่า

6

Ethics & Cybersecurity

ปลอดภัย เป็นธรรม ไวใจได้

7

Lifelong Learning

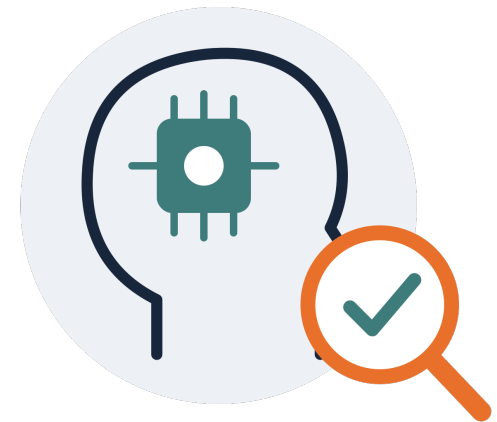
เรียนรู้และปรับตัวตลอดชีวิต

คิดเป็น ใช้เป็น
สร้างเป็น สร้าง
คุณค่า

ไม่ใช่ 7 วิชาแยกกัน — แต่เป็นชุดความสามารถที่ต้องทำงานร่วมกัน

ใช้ AI ให้เป็น — แต่คิดเองให้มาก

AI ช่วยให้เราทำงานเร็วขึ้นมาก แต่คำตอบที่ดียังต้องผ่านการตรวจสอบความเข้าใจบริบท และการตัดสินใจของมนุษย์

1 ตรวจสอบคำตอบ

เช็กแหล่งอ้างอิงและความถูกต้อง ก่อนนำไปใช้จริง

2 รู้ข้อจำกัด

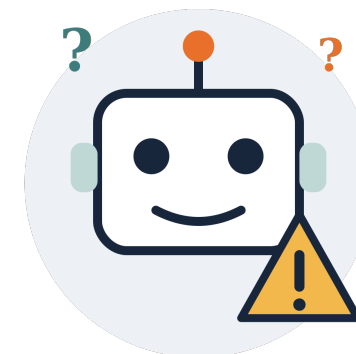
ระวังข้อมูลปลอม ข้อมูลลำเอียง และ Bias ที่ติดมากับโมเดล

3 เข้าใจบริบท

คำตอบเดียวกัน ไม่ได้เหมาะกับทุกพื้นที่หรือทุกคน

“AI ให้คำตอบที่เป็นไปได้ — มนุษย์ต้องเลือกคำตอบที่ใช่กับบริบท”

AI ตอบได้ทุกอย่าง — แต่ก็ผิดได้เหมือนกัน

1 Hallucination

แต่งข้อมูลหรือแหล่งอ้างอิงที่ไม่มีอยู่จริง
ให้ดูน่าเชื่อถือ

2 Outdated Data

ตอบจากข้อมูลเก่า ไม่ทันสมัยสถานการณ์
ปัจจุบัน

3 Bias

สะท้อนอคติที่ติดมากับข้อมูลที่ใช้ฝึก
โมเดล

4 Privacy Risk

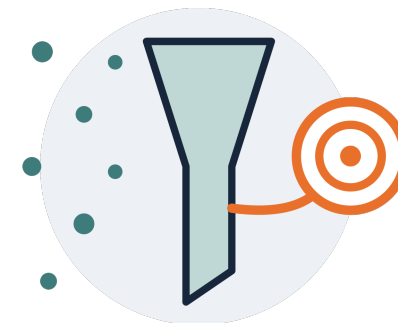
เผลอส่งข้อมูลลับหรือข้อมูลส่วนบุคคล
ออกไปนอกองค์กร

“ใช้ AI ให้เป็น — แต่คิดเองให้มาก”

ทักษะที่ 2 — DATA LITERACY

ข้อมูลไม่ได้มีไว้เก็บ — มีไว้ใช้ตัดสินใจ

Data Literacy คือความสามารถในการอ่านข้อมูล ตั้งคำถามกับข้อมูล และแปลงข้อมูลให้กลายเป็นการตัดสินใจที่ดีกว่า

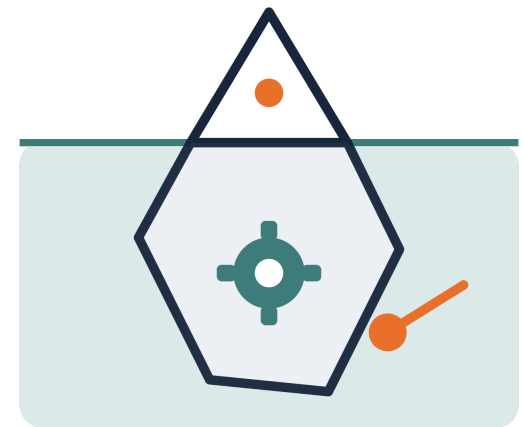

องค์กรส่วนใหญ่ไม่ได้ขาดข้อมูล — แต่ขาดการเปลี่ยนข้อมูลให้เป็นการตัดสินใจ

วันนี้เราตัดสินใจจาก "ข้อมูล" หรือ "ความเคยชิน"?

อย่าแก้ที่ปลายเหตุ

ก่อนลงมือแก้ ต้องเข้าใจก่อนว่า “ระบบ” ทำให้ปัญหานี้เกิดซ้ำได้อย่างไร

1

อาการที่เห็น

รถติด ฝุ่น PM2.5 เด็กหลุดจากระบบการศึกษา

2

สาเหตุเชิงระบบ

ข้อมูลแยกส่วน หน่วยงานแยกทำ แรงจูงใจไม่ตรงกัน

3

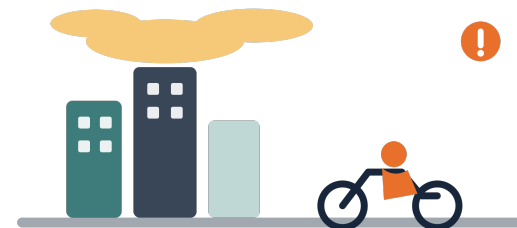
จุดคานงัด (Leverage Point)

ปรับกติกา เชื่อมข้อมูล และสร้าง Feedback Loop

ผู้สร้างไม่ได้ถามแค่ “จะแก้อย่างไร” — แต่ถามก่อนว่า “ทำไมปัญหานี้จึงเกิดซ้ำ”

SYSTEMS THINKING

PM2.5 และอุบัติเหตุบนถนน ไม่เคยมีเจ้าของแค่หน่วยงานเดียว

PM2.5 ไม่ใช่แค่ “ฝุ่นจากรถ”

- แหล่งกำเนิดหลายทาง: เมือง เกษตร ไฟป่า อุตสาหกรรม
- ต้องใช้ข้อมูล Real-time การพยากรณ์ และมาตรการรายพื้นที่
- ต่างคนต่างทำ = เห็นแค่ชิ้นส่วนของปัญหา

อุบัติเหตุ ไม่ใช่แค่ “ล่งโทษคนขับ”

- เกี่ยวทั้งถนน ยานพาหนะ พฤติกรรม กฎหมาย และระบบฉุกเฉิน
- มอเตอร์ไซค์คือกลุ่มเสี่ยงหลักของไทย
- ต้องเชื่อมข้อมูลอุบัติเหตุ จุดเสี่ยง และการบังคับใช้กฎหมาย

มองปัญหาแยกส่วน จะได้มาตรการแยกส่วน — ผลลัพธ์ของประเทศต้องการระบบที่เชื่อมถึงกัน

Air4Thai (PCD) • GISTDA PM2.5 • WHO Thailand Road Safety

SYSTEMS THINKING

ผลลัพธ์ของประเทศ เกิดจากระบบที่เชื่อมกัน

ข้อมูล

ทุกฝ่ายเห็นปัญหาเดียวกัน

กติกา

นโยบายและมาตรฐานชัดเจน

ประชาชน

ร่วมออกแบบและใช้จริง

หน่วยงาน

ทำงานข้ามไซโลได้จริง

แรงจูงใจ

ทำให้คนอยากเปลี่ยนพฤติกรรม

Feedback

วัดผลแล้วปรับต่อเนื่อง

มองระบบ → หาความสัมพันธ์ → เลือกจุดคานงัด → ทดลอง → วัดผล → ปรับ

นวัตกรรมเริ่มจาก “ปัญหา” ไม่ใช่เทคโนโลยี

อย่าเริ่มจากคำถามว่า “เรามีเทคโนโลยีอะไร”
ให้เริ่มจาก “ปัญหาไหนควรแก้ และใครจะได้คุณค่า”

Innovation $\neq$ New Gadget **Innovation = New Value**

ความคิดสร้างสรรค์คือการคิดสิ่งใหม่ — นวัตกรรมคือการทำให้สิ่งนั้นเกิดคุณค่าในโลกจริง

เคสจริงจากต่างประเทศ — และภาพที่ไทยทำได้

1

Estonia

Digital Government

Digital ID + X-Road เชื่อมบริการรัฐ
ทั้งประเทศ ประชาชนไม่ต้องยื่น
เอกสารซ้ำ

2

Georgia State

GPS Advising

Predictive Analytics เตือนความเสี่ยง
ของนักศึกษา ให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วย
ได้ทันเวลา

3

Netherlands

Smart Agriculture

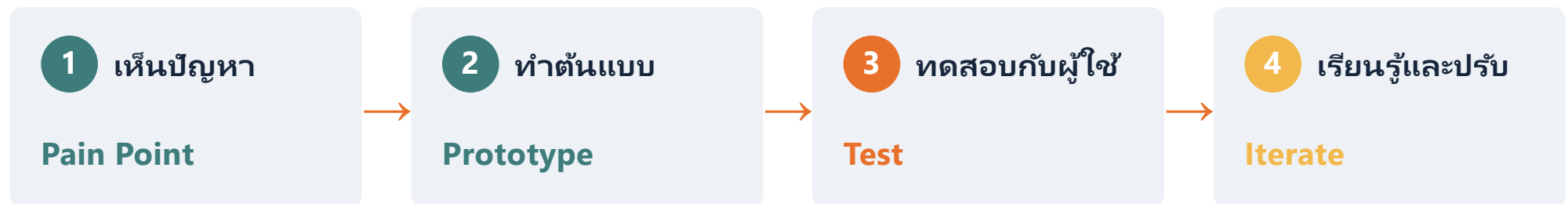
Precision Farming เชื่อมเซ็นเซอร์
ข้อมูล และ Automation ทั่วห่วงโซ่
การเกษตร

ไทยไม่จำเป็นต้อง Copy ทั้งระบบ — แต่เลือก “หลักคิด” มาปรับให้เข้ากับบริบทของเรา

e-estonia.com • success.gsu.edu/gps-advising • wur.nl/precision-agriculture

เริ่มเล็ก เรียนรู้เร็ว

ไม่ต้องรอให้พร้อม 100% — เริ่มจากโจทย์จริง ทดลองจริง แล้วปรับให้ดีขึ้น

จาก “ทำโครงการให้เสร็จ” → “ทดลองเพื่อหาคคุณค่า”

นวัตกรรมไม่ใช่การทำ “ของใหญ่” ตั้งแต่วันแรก — แต่คือการทำ “สิ่งเล็ก” ที่เรียนรู้ได้จริง

คำถามชวนคิด: ภายใน 1 เดือน หน่วยงานของเราจะลองทำอะไรเล็ก ๆ ที่สร้างคุณค่าให้ผู้ใช้ได้จริง?

ภาครัฐก็คิดแบบผู้ประกอบการได้

เปลี่ยนมุมมองจาก “ทำโครงการให้เสร็จ” เป็น “ประชาชนได้รับคุณค่าหรือยัง”

แบบเดิม

- เริ่มจาก TOR และโครงสร้างหน่วยงาน
- รอรระบบใหญ่เสร็จทีเดียว
- วัดที่ Output — ส่งมอบแล้วหรือยัง
- Feedback มาทีหลัง

แบบผู้ประกอบการ

- เริ่มจาก Pain Point ของประชาชน
- ทำ Pilot เล็ก ๆ ก่อนขยายผล
- วัดที่ Outcome — ชีวิตผู้ใช้ดีขึ้นไหม
- Feedback อยู่ในทุกขั้นตอน

ข้อเสนอ: ให้ทุกหน่วยงานมี “พื้นที่ทดลองเล็ก ๆ” ที่วัดผลจากผู้ใช้จริง ก่อนขยายเป็นระบบใหญ่

Trust คือโครงสร้างพื้นฐานตัวจริง

เทคโนโลยีที่ “ฉลาด” อย่างเดียวไม่พอ — ต้องปลอดภัย เป็นธรรม และอธิบายได้
เมื่อ AI เข้าไปอยู่ในการศึกษา รัฐ และธุรกิจ ความไว้วางใจคือเงื่อนไขของนวัตกรรม

Privacy

ข้อมูลส่วนบุคคลถูกใช้ตามวัตถุประสงค์ และมีผู้รับผิดชอบชัดเจน

Fairness

ตรวจสอบทั้งข้อมูลและผลลัพธ์ เพื่อลดอคติและความไม่เป็นธรรม

Security

ระบบทนต่อความเสี่ยง และมีแผนรับมือเมื่อเกิดเหตุ

AI ที่ดีต้องมี Risk Management ตั้งแต่วันแรก — ไม่ใช่มาตามแก้ทีหลัง

ทุกคนต้องเรียนรู้ต่อ — แต่ไม่ต้องเรียนเหมือนกัน

● อาจารย์

ใช้ AI ช่วยออกแบบการสอน และเป็นโค้ชรายบุคคล

● แรงงาน

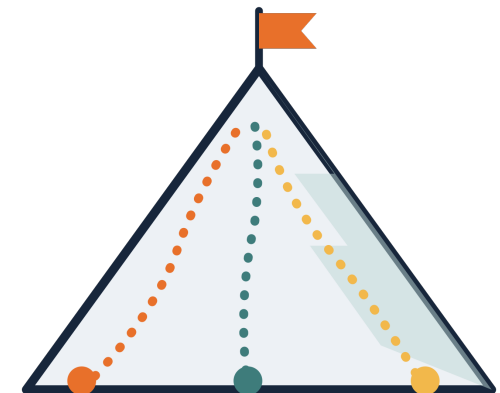
Reskill / Upskill หลักสูตรสั้น ใช้ได้จริงกับงาน

● เกษตรกร

มือถือคือห้องเรียน — ข้อมูลอากาศ ราคา และการสาธิตหน้างาน

● ผู้สูงอายุ

ใช้บริการรัฐออนไลน์อย่างปลอดภัย และรู้ทันมิจฉาชีพ

ไม่ใช่ “หนึ่งหลักสูตรสำหรับทุกคน” — แต่คือเส้นทางเรียนรู้ที่เหมาะสมกับจุดเริ่มต้นของแต่ละคน

LIFELONG LEARNING

ประเทศที่ทำให้การเรียนรู้เป็น “โครงสร้างพื้นฐาน”

1

SkillsFuture

Singapore

รัฐให้เครดิตเรียนรู้ตลอดชีวิต เชื่อมทักษะ
เข้ากับการทำงานจริง

2

Elements of AI

Finland

คอร์สออนไลน์ฟรี ทำให้ AI เข้าถึง
ประชาชนทั่วไป ไม่ต้องเป็นโปรแกรมเมอร์

3

Seniors Go Digital

Singapore

Digital Ambassador ช่วยผู้สูงอายุใช้ทักษะ
ดิจิทัลในชีวิตประจำวัน

บทเรียนสำหรับไทย: การเรียนรู้ต้องเป็น “ระบบนิเวศ” — ไม่ใช่คอร์สครั้งเดียวแล้วจบ

skillsfuture.gov.sg • elementsofai.com • digitalforlife.gov.sg

จาก 7 ทักษะ สู่หนึ่งเป้าหมาย

Think → Create Trust → Learn

คิดเป็น • สร้างเป็น • รับผิดชอบ • เรียนรู้ต่อ

จาก “ใช้เครื่องมือเป็น” ไปสู่ “สร้างคุณค่าได้จริง” ต้องใช้ทั้งทักษะดิจิทัล ข้อมูล การมองระบบ นวัตกรรม ความรับผิดชอบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต — พร้อมกัน

เป้าหมายไม่ใช่แค่ให้คนไทย “ตามเทคโนโลยีทัน”
แต่ให้คนไทย “ใช้เทคโนโลยีสร้างคุณค่าใหม่” ได้เอง

เปลี่ยน “ทักษะ” ให้เป็น “ระบบของประเทศ”

01 Learning Pathways

เส้นทางเรียนรู้ตามกลุ่มคน — อาจารย์ แรงงาน เกษตรกร ผู้สูงอายุ ไม่ใช่หลักสูตรเดียวเหมือนกันหมด

02 Data-informed Institutions

มหาวิทยาลัยและภาครัฐใช้ข้อมูลเพื่อช่วยคน ไม่ใช่แค่ทำรายงาน

03 Innovation Sandbox

พื้นที่ทดลองนวัตกรรมจริง — เริ่มจากปัญหาชุมชน ทดลอง เล็ก วัตถุประสงค์ แล้วขยาย

04 Trust & Safety

ความปลอดภัย ความเป็นธรรม และข้อมูลส่วนบุคคล ต้อง อยู่ในระบบตั้งแต่วันแรก

ไม่ใช่แค่เพิ่มคอร์ส — แต่ต้องเชื่อม ทักษะ – งาน – ชุมชน – นโยบาย เข้าด้วยกัน

“ไม่ใช่แค่ใช้เทคโนโลยีให้เก่ง แต่ต้องคิดเป็น สร้างเป็น และใช้เทคโนโลยีสร้างคุณค่าให้ประเทศ”

From technology adoption → to value creation

ตัวเรา

จะเรียนทักษะใหม่อะไร ที่ใช้ได้จริงในงาน?

องค์กร

จะใช้ข้อมูลหรือ AI แก้ปัญหาไหนก่อน?

ระบบ

จะลดอุปสรรคอะไร ให้คนกล้าสร้างนวัตกรรม?

ถ้าจะเปลี่ยนไทยจาก “ผู้ใช้” เป็น “ผู้สร้าง” — พรุ่งนี้เราจะเริ่มจากอะไร? คำตอบไม่ต้องใหญ่ที่สุด แต่ต้องเป็นก้าวแรกที่เราเริ่มได้จริง

Thank you

แลกเปลี่ยน • คำถาม

รศ.ดร. ธีรยุทธ โหระนันท์

SIIT, Thammasat University • teerayut@siit.tu.ac.th

จากผู้ใช่ สู่ผู้สร้าง

Think • Create • Trust • Learn